

Sbor dobrovolných hasičů Kamenná

Zpráva za rok 2013

S trochou nadsázky by se dalo říci, že počet kulturních a sportovních akcí se v roce 2013 přiblížil množství čar na milimetrovém papíru. V duchu předešlých let organizujeme, trénujeme, budujeme, opravujeme a soutěžíme a soutěžíme a soutěžíme a...

Výjimku tvoří pouze zásahy v rámci jednotky požární ochrany, kde krom námětového cvičení naše jednotka nebyla povolána. Nutno dodat, že tato pasivita v této činnosti nás nikterak nemrzí, neboť se zpravidla jedná o situace, které člověk nevyhledává, ale nic na plat, taková je povinnost člena jednotky.

Najít přesnou hranici mezi kulturní a sportovní akcí není vždy úplně snadné, jedna z těch, která nebalancuje na této hraně a je ryze společenskou je Obecní ples. Loňský 5. ročník budiž toho důkazem. Kde je ta hranice, přeci jen obtížněji rozpoznatelná je Masopust. Ten z 16. února 2013 přinesl hned několik velice slušných sportovních výkonů. Krom tradičního pochodu byla zařazena i disciplína trhání řepy na čas a několik účastníků se pustilo i do vrhů, žel bez diváckého zájmu. Kulturní stránku dne doplnila hudba, zpěv a malování čímkoliv po čemkoliv případně komkoliv. Příchod jara jsme přivítali ve společnosti dětí a rodičů při Velikonočních dílnách konaných v místní hospůdce Na výsluní.

Bez narážek a dvojsmyslů čistě sportovní akcí byl běžecký závod Blátivý Kameňák, který opět přilákal běžce z širokého okolí a Duatlon Kamenná, konaný jako

Zpravodaj pro občany Kamenné a Klementic

otevřené mistrovství Kraje Vysočina v duatlonu a součást třebíčského vytrvalostního poháru McRAI Cup 2013.

Událost s kouzelnou mocí obarvovat organizátorům vlasy na šedou a zároveň vyvolávající očekávání rovnající se času po Štědrovečerní večeři, byla soutěž v požárním útoku mužů a žen Kamenský pohár, zařazená do Třebíčské okresní ligy.

Pro někoho možná velkohubně pro jiného nedostatečně neostýchám se říct: „Povedlo se!“ Závody měly úroveň, o závodníky i diváky bylo dobře postaráno.

V letních měsících s vidinou teplých nocí a nebem ozářeným hvězdami má v termínovce své jisté místo páteční sousedské, konané 2. srpna. Pronásledované nedělní pouťovou zábavou.

Poslední zářijovou neděli jsme přivítali zástupkyně něžného pohlaví na již 5. ročníku Kamenského výstřiku, soutěže v požárním úroku žen. Poslední společnou akci byl před koncem roku nesoutěžní Vánoční běh, kde se nám podařilo díky štědrosti účastníků vybrat krásných 1 542 Kč, které putovaly na pomoc zvířatům.

Především příjemným zpestřením a to zejména letních měsíců jsou prodloužené víkendy naší omladiny, která v početné bandě vyráží do různých koutů země, takto v loňském roce zavítala do Krkonoš nebo Hostýnských vrchů. Děti prožily jeden víkend v Moravských Budějovicích, kde navštívili místní muzeum řemesel, pozdravili místní hasiče a stačily zmoknout na kost při cestě na koupaliště. Mimo to poslední týden o prázdninách navštívili telčsko, kde pod plátěnou střechou strávily tři dny. Chvíli po čtyřech a čelovkou na hlavě při noční soutěži, chvíli v korunách stromů při zdolávání

Zpravodaj pro občany Kamenné a Klementic

lanových překážek, ale vždy v dobré náladě a s odhodláním zkusit něco nového.

Brigádnická činnost v loňském roce začala čištěním koupaliště a úpravou závodní dráhy, kde je stále co zlepšovat. Na jaře a na podzim proběhl sběr železného šrotu ostatní brigády víceméně nárazového charakteru, vždy vyplývají z potřeby něco udělat, někde pomoci.

Druhou kategorií a pro nás aktivní členy podstatnou částí jsou sportovní soutěže. O tom, že loňská sezóna navázala na úspěchy z let minulých, ba dokonce v některých případech je i překonala, bylo řečeno a napsáno již dost, přesto mi dovoluť alespoň malý souhrn toho nejzajímavějšího.

Z kraje sezony plníme spíše morální povinnost a míříme na okrskové závody do Rohů, z kterých ovšem ujíždíme do Trnavy na Třebíčskou okresní ligu a vzdáváme se tak možnosti zisku selete za nejrychlejší útok v soutěži. Ta možnost je i v Trnavě, ale je to jako si koupit jablko v obchodě nebo si pro ně vlézt přes ostatný plot k sousedům, kde na Vás čeká dobrman. Zkusíte to, ale šance velká není. V úvodu jsem zmínil, že i rok 2013 se nesl v duchu předešlých let, nyní je tedy nutné Vám o tom podat svědectví. Důkazem budiž příloha, v které naleznete podrobný seznam účasti na závodech a dosažené výsledky. Pro ty, kteří by si snad přeci jen nechali obsah přílohy ujít, pouze zmíním, že jsme se zúčastnili prvních dvou postupových soutěží, všech 12. závodů zařazených do Třebíčské okresní ligy a několika ostatních pohárových soutěží. Kromě tohoto výčtu naši členové, Michal Rouš a Jakub Procházka startovali na závodech zařazených do Českého poháru na 100 m překážek i mimo něj a v dresu sboru dobrovolných hasičů

Zpravodaj pro občany Kamenné a Klementic

Příštípko reprezentovali Kraj Vysočina na srpnovém MČR v PS v Mladé Boleslavi.

Pro náš sbor to byl rok velmi úspěšný, ale i náročný, dosažených výsledků si velice vážíme a je to pro nás závazek do roku nadcházejícího.

Na závěr mi jménem dobrovolných hasičů Kamenná dovoluje poděkovat, nejprve zastupitelstvu obci Kamenná, bez jehož pomoci by se nám jen stěží podařilo měnit sny ve skutečnost. Dále děkujeme všem sponzorům a fanouškům, bez jejich podpory bychom měli o několik soupeřů více. Děkujeme také klukům a holkám ze soutěžních družstev z Námčce, Budišova, Hodova, Příštípa a mnohým dalším za materiální a hlavně morální podporu. A samozřejmě největší poděkování patří všem aktivním členům SDH Kamenná, bez jejichž úsilí a pevné vůle by tu dnes nebylo o čem psát. Děkuji.

SDH Kamenná - soutěže 2013

Postupové soutěže začaly 26. května 2013 Okrskovým kolem v Rozích. Muži ve štafetě ve složení Ondra Rouš, Jakub Procházka, Michal Rouš a Oldřich Adam dosáhli času 64,50s. První z pěti soutěžících a požární útok splnili jako druzí za 20,35s. Ženy s časem požárního útoku 22,03s dosáhly na druhé místo ze čtyř.

Za týden 2. června se pokračovalo Oblastním kolem v Kojatině. Pánové postavili štafety dvě: Tomáš Marek, Tomáš Nováček, Jarda Kameník a Jiří Navrátil dosáhli na čas 68s; Ondra Rouš, Jakub Procházka, Michal Rouš a Lukáš Marek 66s. Požární útok zvládli za 26,07s, to je druzí z deseti. Ženy ve štafetě Markéta Kameníková, L.Mrňová, Ivana Procházková a Eva Roušová měly 81s, druhé ze šesti. Požární útok 41,44s stačil na čtvrté místo.

Jeden víkend pauza a 16. června už pokračovalo okresní kolo v Petrovicích. Muži ve štafetě A Tomáš Nováček, Tomáš Marek, Jarda Kameník, Jiří Navrátil 73,33s; štafeta B Jakub Procházka, Michal Rouš, Lukáš Marek, Oldřich Adam 66,05s - druhé místo z deseti. V přeboru jednotlivce 100 metrů překážek byl nejlepší Michal Rouš s časem 18,40s čtvrtý z 60; Jakub Procházka 18,87s sedmý; Lukáš Marek 19,89s desátý; Oldřich Adam 22,21 třináctý; Jarda Kameník 21,40s dvacátý třetí; Tomáš Nováček 22,07s dvacátý devátý. Součet družstva 77,66s druzí. Požární útok 25,88s - opět druhé místo z deseti. Ženy štafeta Markéta Kameníková, Veronika Svobodová, Ivana Procházková, Anežka Klímová 78,72s třetí z 10. V přeboru jednotlivce 100 metrů překážek byla nejlepší Ivana Procházková 21,97s; Anežka Klímová 22,48s; Lenka Mrňová 23,94s; Markéta Kameníková

Zpravodaj pro občany Kamenné a Klementic

24,98s; Veronika Svobodová 24,85s. Součet 93,34s čtvrté místo. Požární útok 32,91s - páté místo. Do krajského kola postupují muži Příštpo, muži Kamenná a ženy Petrovice.

20. července 2013 se konalo Krajské kolo v požárním sportu ve Velkém Meziříčí. V přeboru jednotlivce 100 metrů překážek byl nejlepší Michal Rouš 17,68s čtvrtý ze 78; Jakub Procházka 17,91s semý; R.Nechvátal 18,53s šestnáctý; Tomáš Nováček 19,68 (19,69) pětatřicátý; Oldřich Adam 20,45s (19,87) jednačtyřicátý; Lukáš Marek 20,81s (21,49) čtyřiapadesátý; Jaroslav Kameník 21,94s (21,04) sedmapadesátý; P.Pavlík 23,21s sedmdesátý. Součet 114,45 čtvrté místo z deseti. První štafeta ve složení Tomáš Nováček, R.Nechvátal, Jarda Kameník a Ondřej Rouš dosáhla času 73,61s. Druhá štafeta Jakub Procházka, Lukáš Marek, Michal Rouš, Oldřich Adam dosáhla času 61,34s což stačilo na třetí příčku. V požárním útoku dosáhli času 24,87s a první místo. Celkově mužstvo získalo druhé místo.

23.- 25. srpna 2013 se konalo Mistrovství České republiky v požárním sportu v Mladé Boleslavi. Naši borci doplňovali mužstvo Příštpa. Ve štafetě dosáhli čas A 62,22s, B 60,35s; v přeboru jednotlivce 100 metrů překážek Michal Rouš 17,17s (17,96), Jakub Procházka 18,27s. Požární útok 29,23 (29,44)

Kameňáci

Na Příčnickách v prostoru mezi Vlčkovým křížem a vodárnou vyrostla zvonička

Zápis ve školní kronice před 100 lety:

Školní rok 1913 – 14

Se započal službami Božími ve chrámu Páně v Budišově 16.září. Počet dětí počátkem tohoto roku školního je tento:

oddělení	chlapci	děvčata	žáci
1	5	5	10
2	9	9	18
3	12	15	27
celkem	26	29	55

Učitelem náboženství pan Aug. Nezval, farář v Budišově.

V den jmenin Jeho Veličenstva dne 4.října jakož i památný den dne 19.listopadu súčastnila se školní mládež služeb Božích s učitelem v Budišově.

Dětský den 2.prosince vynesl K 20, jež svému účelu byly odevzdány.

21.prosince zemřel žák II.oddělení Ladislav Vrba záškrtem.

Dle zprávy uveřejněné ve Věstníku pro školy moravské jmenován byl c.k. školdozorcem třebičského okresu pan K. Kutílek dosud profesor gymnasia ve Vyškově.

Následkem dlouhých a tuhých mrazů zamrzla půda na sucho a byl nedostatek vody.

Dne 3.dubna visitoval na zdejší škole okresní školní inspektor pan K. Kutílek.

Dne 6.května byla zkouška z náboženství v kostele v Budišově.

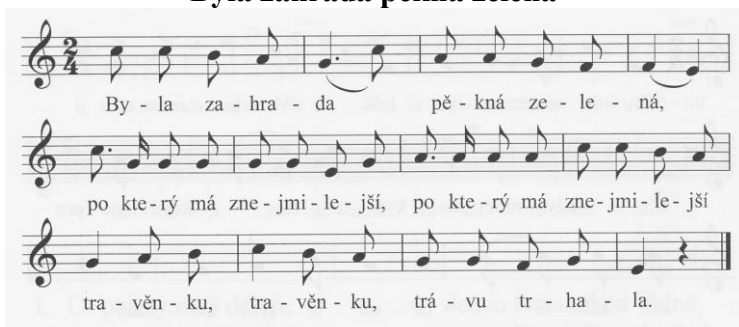
Zpravodaj pro občany Kamenné a Klementic

Jeho Výsost pan arcivévoda František Ferdinand a jeho choť paní vévodkyně Žofie z Hofenbroku stali se obětí zločinného atentátu 28.června 1914 v Sarajevě. Vyšetřování útočníků na život následníka trůnu prokázalo spoluvinu Srbů v království. Poněvadž na příslušné ultimatum nedala srbská vláda uspokojivou odpověď, prohlásilo Rakousko – Uhersko dne 25.července Srbsku válku. Rusko ujímalo se Srbska a zbrojilo. Náš spojenec Německo, vypovědělo válku Rusku, Francie zase Německu. Protože Německo porušilo neutralitu Belgie, za kterou stála Anglie, vypověděla též Anglie a její spojenec Japonsko válku Německu. Černá Hora podržela se Srbska.

Lidové písně z Podhorácka II.

Tak se jmenuje kniha Marty Toncové a Silvy Smutné, zahrnující písničky z Třebíčska, Hrotovicka, Moravskobudějovicka a Jemnicka. Představujeme písničku, kterou v roce 1906 sběratelce Františce Kyselkové zaspívala v Kamenné 77 letá Marie Reitknechtová.

Byla zahrada pěkná zelená

By - la za - hra - da pě - kná ze - le - ná,
po kte - rý má zne - jmi - le - jší, po kte - rý má zne - jmi - le - jší
tra - věn - ku, tra - věn - ku, trá - vu tr - ha - la.

1. Byla zahrada
pěkná zelená,
po který má znejmilejší,
po který má znejmilejší
travěnku, travěnku,
trávu trhala.

2. Trávu trhala,
bylo jí zima,
padla rosa, byla bosá,
padla rosa byla bosá,
záblo jí nožičky,
bylo jí zima.

3. Nezap nožičky,
obuj střevíčky,
dá-li Pán Bůh, zejtra ráno,
dá-li Pán Bůh, zejtra ráno,
koupím ti punčošky,
dvoje střevíčky.

4. Střevíčky dvoje,
punčošky troje,
dá-li Pán Bůh, zejtra ráno,
dá-li Pán Bůh, zejtra ráno,
budem ti obouvat
dvoje střevíčky.

Před sto lety v Sarajevu

Leopold Lojka

Řidič arcivévody a následníka trůnu Františka

Ferdinanda d'Este
v okamžiku atentátu
v Sarajevu dne 28. 6. 1914

Leopold Lojka se
narodil 17.9.1886 v Telči
v rodině kočího Václava
Lojky a Marie Lojkové,
rozené Jašové.

V rámci povinné
vojenské služby se
zúčastnil císařských
manévrů, konaných
ve Velkém Meziříčí 8. a 9.

září 1909; jako pozorovatelé a hosté hraběte Františka
Harracha, majitele velkomeziříčského panství, zde byli
přítomni rakouský císař František Josef I., německý císař
Vilém II. a arcivévoda a následník trůnu František
Ferdinand d'Este se svým styčným důstojníkem,
arcivévodou Karlem Františkem Josefem (pozdějším
císařem Karlem I.).

Po ukončení manévrů se v čase odpočinku vojska
přihodila mimořádná událost: v noci z 10. na 11. září
1909 způsobilo světlo dálkového reflektoru splašení koní
dragounského pluku. Leopold Lojka s nasazením
vlastního zdraví i života splašené koně zastavil, uklidnil a
získal si tak sympatie hraběte Harracha, který jej přijal do
svých služeb.

Po uzdravení byl dragoun Lojka přeložen do zálohy
a krátce nato jej hrabě Harrach doporučil pro absolvování

Zpravodaj pro občany Kamenné a Klementic

řidičského kurzu ve Vídni. Leopold Lojka se tak stal profesionálním řidičem a ujal se Harrachova vozu Gräf und Stift Double Phaeton registrační značky A-III-118.

Krátce po vypuknutí války byl Lojka mobilizován a poslán do Mostaru, v roce 1916 byl převelen do Klosterneuburgu u Vídně, kde dle vlastního tvrzení působil ve službách císaře Karla I. Dne 28. listopadu 1916 se Leopold Lojka oženil s Annou Lhotskou, narozenou v rakouském Zurndorfu. Z manželství vzešly dvě děti, starší František a mladší Alfréd. Po pádu monarchie se rodina nejprve pokusila uchytit existenčně ve Znojmě; dne 7. července 1920 obdržel Lojka koncesi k hostinské činnosti.

Lojkův další život však nebyl příliš šťastný, syn František pravděpodobně ve Znojmě zemřel, manželství s Annou bylo rozloučeno dne 28. prosince 1923. Anna se krátce nato znovu provdala za železničního úředníka Franze Karaska a odstěhovala se do Guntramsdorfu u Vídně. Syn Alfréd byl na základě rozhodnutí Okresního soudu ve Znojmě a v Brně svěřen do péče otci, v době školních prázdnin pobýval u své matky.

Protože znojemská restaurace nepřinášela požadované zisky, přesídlil Lojka do Brna, kde se policejně přihlásil 21. srpna 1924.

Dne 7. února 1925 získal od města koncesi pro provozování restaurace na adrese Vranovská 19. Přestože byl dle vzpomínek pamětníků rázovitým krčmářem, vedení podniku zjevně nezvládal, nadělal mnoho dluhů a občas se v opilosti dopouštěl excesů a výtržností.

Jako opuštěný, zapomenutý a nemocný muž zemřel Leopold Lojka ve svém bytě nad restaurací dne 18. července 1926 v 18:30 hodin.

JUDr. František Maria Alfred hrabě Harrach

Narodil se 26. července 1870 v Traunkirchnu (v Horním Rakousku) František

Maria Alfred Harrach se narodil jako nejstarší z 5 sourozenců. Po studii na gymnáziu a po absolvování studia práv se v roce 1895 ujal správy velkostatku Janovice u Rýmařova. **V roce 1908 zdědil po svém bezdětném strýci knížeti Rudolfu**

Lobkowiczovi velkostatek

Velké Meziříčí, roku 1914

získal také spojený velkostatek

Aschach an der Donau, Stauff a Seeforst v Horním Rakousku; součástí dědictví byly i domy ve Vídni a v Praze. Jako velkostatkář, rybníkář a lesnický odborník prosazoval přirozenou obnovu lesa, byl příznivcem a propagátorem automobilismu a technického pokroku, vybudoval první gravitační dráhu v historických zemích. V roce 1929 založil Rybářsko-hydrobiologickou stanicí Františka Harracha ve Velkém Meziříčí, podílel se také na organizování kurzů pro praktické lesníky při Vysoké škole zemědělské v Brně, s níž úzce spolupracoval.

Hrabě proslul silným sociálním cítěním, před 1. světovou válkou vykonával funkci poslance Moravského zemského sněmu, byl jmenován císařským komořím a tajným radou. Hovořil několika jazyky, obdivoval českou literaturu, miloval antickou kulturu a sám byl literárně činný, psal cestopisy, verše a divadelní hry. Jeho život provázelo časté cestování. Velký dojem

Zpravodaj pro občany Kamenné a Klementic

na něj učinila zejména Indie, v Africe navštívil Maroko, Egypt, Súdán i Habeš.

Bydlel na zámku ve Velkém Meziříčí, na zámku v Janovicích u Rýmařova a v paláci Harrachů ve Vídni.

Roku 1914 obdržel hrabě Harrach rozkaz, účastnit se manévřů v bosenském Sarajevu a být se svým vozem i řidičem k dispozici generálnímu inspektorovi branných sil monarchie a následníkovi trůnu, arcivévodovi Františku Ferdinandovi d'Este. Hrabě Harrach proto podnikl na svou dobu jedinečnou expedici po Evropě a s Leopoldem Lojkou za volantem dojel ze svého vídeňského paláce až do Sarajeva vlastním vozem. Cestovatelé opustili Vídeň 31. května 1914 ráno, svého cíle Sarajeva dosáhli po mnoha útrapách dne 18. června 1914.

Konec manévřů byl plánován na neděli 28. června 1914, tento den měl být vyhrazen pro slavnostní jízdu městem. František Ferdinand si s manželkou Žofíí zvolil pro tuto vyjížděku právě Harrachův otevřený vůz s řidičem Lojkou.

Hrabě František Harrach zemřel po krátké nemoci 14. května 1937 v jihlavské nemocnici. Pohřeb se konal 18. května 1937, samotné pohřební obřady začaly ve 14 hodin na nádvoří meziříčského zámku za účasti brněnského biskupa dr. Josefa Kupky. V průvodu aut a za účasti velkého množství smutečních hostů pak byla rakev převezena do Netína a uložena do Lobkowiczské krypty.

František Ferdinand d'Este

František Ferdinand Karel Ludvík Josef Maria arcivévoda Rakouský - Este (18. prosince 1863, Štýrský Hradec – 28. června 1914, Sarajevo) byl následník rakousko-uherského trůnu a synovec císaře a krále Františka Josefa I. V zemích Koruny české vlastnil panství a zámky Konopiště a Chlum u Třeboně.

František Ferdinand d'Este měl v plánu uskutečnit po usednutí na trůn jako František II. přeměnu Rakousko-Uherské monarchie ve federaci Spojených států Velkého Rakouska a hodlal odstranit státní dualismus, který monarchii dělil na rakouskou a uherskou část.

Život - František Ferdinand se narodil v habsbursko-bourbonské rodině. Jeho otec Karel Ludvík byl arcivévoda rakouský (mladší bratr císaře Františka Josefa I.) a jeho matka, dcera bourbonského krále obojí Sicílie Ferdinanda II., Marie Annunciata. V jeho žilách tedy kolovala krev dvou nejvýznamnějších a nejvlivnějších dynastií, které ovlivňovaly dějiny prakticky celé Evropy. Právě díky svému původu ho tehdejší, ale i současní historikové označovali za "nehabsburského a nerakouského"; byl "příliš rázný, nevstřícný, jednoznačný a nepopulární".

Ani František Ferdinand neušel onemocnění tehdy častou tuberkulózou, projevila se u něj v roce 1895. Ačkoliv jeho zdravotní stav byl zpočátku velmi vážný, po třech letech se mu podařilo z nemoci se uzdravit. Nutno dodat, že k neskrývané nelibosti mnohých lidí z Uher, kde kvůli svému odmítavému postoji k rakusko-uherskému vyrovnání nebyl příliš oblíben.

Následníkem trůnu - Když se František Ferdinand narodil, nebyl důvod předpokládat, že by se mohl stát následníkem trůnu. V roce 1889 se však jeho život radikálně změnil, když jeho bratranec, císařův syn a následník trůnu korunní princ Rudolf spáchal se svou milenkou v loveckém zámečku v Mayerlingu sebevraždu; kromě něj měl císař jen tři dcery. Následníkem trůnu se tak stal nejmladší bratr císaře Františka Josefa I., otec Františka Ferdinanda Karel Ludvík, neboť mladší bratr císařův Maxmilián byl již v roce 1867 popraven v Mexiku, nezanechav potomků. Dalším v pořadí byl František Ferdinand jako nejstarší syn Karla Ludvíka.

Žofie Marie Josefína Albína roz. hraběnka Chotková z Chotkova a Vojnína

Narozena 1. března 1868 ve Stuttgartu jako dcera hraběte Bohuslava Chotka a jeho manželky Vilemíny hraběnky Kinské z Vchynice a Tetova a byla dvorní dámou arcivévodkyně Isabely z Croy, manželky rakouského arcivévody a těšínského vévody Bedřicha Rakousko-Těšínského (známý markýz Gero ze Slezských písní Petra Bezruče). Asi roku 1896 se v Praze seznámila s rakouským arcivévodou Františkem Ferdinandem.

Zpravodaj pro občany Kamenné a Klementic

Císař František Josef I. v duchu svazujících zákonů habsburského panovnického domu, podle nichž členové dynastie mohli uzavírat sňatky pouze s příslušníky panovnických dynastií, tento manželský svazek striktně odmítal pro nevěstinu nerovnorodost. František Ferdinand se však odmítl oženit s kýmkoli jiným. Papež Lev XIII., ruský car Mikuláš II. i německý císař Vilém II. posílali císaři žádosti v jeho prospěch, argumentující tím, že nesoulad mezi císařem a následníkem by byl rušivým prvkem pro stabilitu monarchie. Císař František Josef však, v zájmu monarchie, dal svolení pouze k nerovnému sňatku a František Ferdinand musel podepsat dokument, v němž se za své budoucí potomky vzdával jakýchkoli nároků na trůn monarchie. Svatba se uskutečnila 1. července 1900 v Zákupech a nezúčastnil se jí nikdo z císařské rodiny, ani Františkovi sourozenci. Z ženichovy strany dorazily pouze nevlastní matka Marie Tereza a obě její dcery. Téhož dne byla Žofie povýšena na kněžnu z Hohenbergu s titulem Její Jasnost.

Manželé žili na zámku Konopiště, který František Ferdinand zakoupil v roce 1887 jako lovecký zámeček a který nechal přestavět. Žofie porodila na zámku dvě ze tří dětí a vedla zde klidný a šťastný rodinný život. Svého manžela nesměla oficiálně doprovázet a jejím prvním vystoupením na veřejnosti byla cesta do Sarajeva. Celou rodinu několikrát navštívila arcivévodova nevlastní matka

Marie Tereza a jejich hostem byl i německý císař a pruský král Vilém II., který hostitelce daroval drahocenný servis.

Žofie se se svým manželem zúčastnila vojenských manévřů v Sarajevu, kde byla 28. června 1914 při návštěvě města zasažena kulkou atentátníka do břišní tepny a na místě vykrvácela; František Ferdinand rovněž atentátu podlehl. Spěšný pohřeb se konal ve Vídni bez přítomnosti dětí. Žofiina rakev, na níž byly položeny vějíř a rukavice (odznaky dvorní dámy, nikoli vévodkyně), stála o stupeň níž než manželova, čímž bylo zvýrazněno její nižší postavení. Je pohřbena v rodinné hrobce na zámku Artstetten.

Oskar Potiorek

Narodil se 20. listopadu 1853 v Bleiburgu (menší město v Korutanech). Vystudoval akademii ve Vídni a v roce 1879 se stal členem generálního štábu Rakousko-uherské armády a v roce 1902 byl jmenován do funkce zástupce vrchního velitele armády. O čtyři roky později, i přes zjevné ambice, ale dostal při jmenování hlavního velitele armády před

Potiorcem přednost generál Hötzen Dorf. V roce 1910 pak dostal funkci generálního inspektora v Sarajevu.

Při atentátu na Františka Ferdinanda, seděl s arcivévodou v autě. Gavrilo Princip později litoval smrti

arcivévodovy manželky Žofie a uvedl, že mířil právě na Potiorka. Když pak vypukla válka, byl jmenován velitelem armády na Balkáně. Byl však příliš horlivý a nešikovný. Slabou srbskou armádu se mu porazit nepodařilo. Po dvou bitvách (u pohoří Cer a řeky Kolubara) utrpěla rakouská armáda pod jeho velením obrovské ztráty a tak byl 22. prosince 1914 odvolán. Poté odešel z armády a zemřel 17. prosince 1933 v Klagenfurtu (hlavní město Korutan).

Teroristé nebo vlastenci?

Hnutí Mladá Bosna bylo tvořeno Srby, Chorvaty a bosenskými muslimy, kteří usilovali o nezávislost Bosny.

Sedm členů mělo vytvořeno plán. Byli rozmístěni podél nábřeží řeky Miljacky a každý z nich měl instrukce pokusit se zabít Františka Ferdinanda, jakmile jeho auto dosáhne jejich stanoviště. Prvním atentátníkem měl být Muhamed Mehmedbasić, který stál před Rakousko-Uherskou bankou. Mehmedbasić však ztratil nervy a nechal vůz projet, aniž se o cokoliv pokusil. Později vypověděl, že za ním stál policista a on se obával, že bude zadržen dříve, než by stačil vrhnout svou bombu.

Ve čtvrt na jedenáct, kdy kolona aut minula hlavní policejní stanici, na arcivévodův vůz vrhl granát devatenáctiletý Nedeljko Čabrinović. Řidič však viděl, jak na něj letí, a zrychlil. Bomba tak explodovala pod koly dalšího auta. Dva lidé uvnitř, Eric von Merizzi a hrabě Boos-Waldeck, byli vážně zraněni, zhruba desítka přihlížejcích byla taktéž zasažena střepinami z granátu.

Po Čabrinovićově neúspěchu ztratilo zbylých pět atentátníků šanci zaútočit pro velký zástup lidí a zvýšenou rychlost arcivévodova vozidla. Aby se vyhnul

zadržení, spolkl Čabrinović kyanidovou pilulku a skočil do blízké řeky. Byl však vytažen a zajat policií. Zdálo se, že se atentát nezdaří.

František Ferdinand se rozhodl, že navštíví oběti atentátu v nemocnici. Aby se vyhnul centru města, rozhodl se generál Potiorek, že auto pojedje přímo po nábřeží řeky Miljacky do sarajevské nemocnice. Potiorek však o tom neinformoval řidiče. Po cestě tak kolona (podle původních propozic) zahrnula doprava na třídu Františka Josefa.

Gavrilo Princip poté, co již celou akci považoval za ztracenou, byl zrovna v kavárně Moritze Schillera pro sendvič, když uviděl projíždět následníka. v tom třetí vůz kolony zastavuje a začíná na pokyn zmatkujícího Potioroka couvat. Přitom pomalu míjeli čekajícího Principa. Ten vykročil kupředu, vytáhl zbraň a ze vzdálenosti asi 3,5 metru dvakrát vystřelil. František Ferdinand byl zasažen do krku a Žofie do břicha. Ferdinand na ni volal „Žofinko! Žofinko! Neumírej! Zůstaň naživu pro naše děti!“, upadl do bezvědomí a záhy zemřel.

Gavrilo Princip

Gavrilo Princip se narodil 25. července 1894 ve vesnici Obljaj, nedaleko města Bosansko Grahovo, v dnešní Bosně a Hercegovině. Jeho rodiče, Petar a Marija Nana, rozená Mičić, měli devět dětí, pět synů a čtyři dcery, z nichž šest zemřelo v dětství. Jeho zdraví bylo chatrné, od raného věku trpěl tuberkulózou, na niž nakonec v roce 1918 zemřel v terezínské Malé pevnosti.

Zpravodaj pro občany Kamenné a Klementic

Princip navštěvoval základní školu v Grahovu, kde exceloval především v romantické a historické literatuře. Od svého učitele dostal sbírku srbské hrdinské lidové poezie. Ve třinácti letech plánoval vojenskou kariéru a odešel do Sarajeva studovat na vojenskou školu. Po návratu se však rozhodl pro obchodní kariéru a zapsal se na obchodní akademii, kde strávil tři roky.

Princip nebyl členem skupiny Černá ruka, jak se často uvádí, ale skupiny s názvem Mladá Bosna, do které vstoupil roku 1911. Po vstupu do Mladé Bosny se Princip stal politicky aktivním. V únoru 1912 se zúčastnil demonstrací proti sarajevským úřadům, pročež byl vyloučen ze školy a odešel do Bělehradu. Při přechodu hranic políbil srbskou půdu. V Bělehradě se pokusil dostat na První bělehradské gymnázium, ale neuspěl u přijímacích zkoušek.

Princip se pokusil zabít se nejprve spolknutím kyanidu a poté svou zbraní, ale jed vyzvrátil (totéž se stalo i Čabranovićovi, což vedlo policii k domněnce, že skupina atentáčníků byla oklamána a zakoupila slabší jed), a zbraň mu byla vyražena dříve, než měl šanci na další výstřel. V říjnu 1914 byl ve dvanáctidenním procesu odsouzen. Členy soudního tribunálu byli i dva Češi: Antonín Piřha a Emanuel Fialka. Jedním z obhájců byl také Čech, doktor Václav Málek. Jako mladší 20 let nemohl být popraven; dostal maximální možný trest –

dvacet let vězení. Byl držen v krutých podmínkách, ještě zhoršených válkou (například byl dlouhé dny zavřený v cele v naprosté tmě). Pokusil se i o sebevraždu oběšením (na ručníku nebo kusu prostěradla – to není dosud jasné). Zemřel na tuberkulózu 28. dubna 1918 v českém pevnostním vězení Terezín. V době smrti vážil pouhých 40 kilogramů.

Po válce objevil voják František Novotný dopisy, které psala rodina Gavrilo Principa atentátníkovi do vězení. Dopisy nebyly nikdy doručeny. Vyplývá z nich, že rodina neměla žádné přesné informace o osudu Gavrilo Principa.

Kolem roku 1970 se v Terezínské pevnosti objevila starší dáma, přijela se podívat, kde zemřel její bratr.

O voze, který se stal součástí dějin

Vídeňská automobilka Gräf & Stift byla založena bratry Františkem, Jindřichem a Karlem Gräfovými s investorem Vilémem Stiftem v roce 1904.

Jejich luxusní limuzínu

si vyhlédl hrabě

Harrach z Velkého

Meziříčí. Měla tmavou

barvu, šedou plátěnou

střechu a náhradní pneumatiku na pravých předních

dveřích místo vzadu. Tento čtyř až pětimístný otevřený

vůz, double phaeton s řadovým čtyřválcem (dva bloky po dvou válcích) s rozvodem SV, objemem 7360 cm³,

výkonem 33 kW (45 koní) při 3000 ot/min.. Motor

vpředu, čtyřstupňová převodovka a pohon zadních kol.

Zpravodaj pro občany Kamenné a Klementic

Na tento vůz byl 28. června 1918 v Sarajevu spáchán atentát. Ve voze jeli: *vzadu vlevo* **František Ferdinand d'Este** následník Rakousko - Uherského trůnu, *vzadu vpravo* **Žofie Chotková** hraběnka z Chotkova a Vojnina jeho žena, *vpředu vlevo* **Oskar Potiorek** ve funkci generálního inspektora v Sarajevu, *na stupačce vedle následníka* JUDr. **František Harrach** hrabě Velkomeziříčský a jeho řidič **Leopold Lojka** rodák z Telče.

Byl to poslední vůz, který byl používán císařskou rodinou ještě po jejím exilu do Švýcarska.

Browning M 1910

Zbraň, kterou Princip použil, byla poloautomatická pistole Browning M 1910 s kalibrem 7.65×17mm (.32 ACP). V roce 2004 byla nalezena v rakouské jezuitské ubytovně, kde žil kněz, který poskytl Františku

Ferdinandovi s chotí poslední pomazání a pistoli získal; nyní je vystavena ve vídeňském Muzeu vojenské historie spolu s Ferdinandovým vozem, uniformou a nosítky, na nichž zemřel. Druhá kulka vystřelená Principem, která Františka Ferdinanda zabila, označovaná někdy jako „kulka, jež začala první světovou válku“, je vystavena v muzejní expozici na zámku Konopiště poblíž Benešova, v tehdejším sídle Františka Ferdinanda.

Závěr

Tak to bylo torzo chystaného a nikdy nevydaného zpravodaje obce Kamenná. Děkuji hlavně hasičům, konkrétně Tomáši Nováčkovi za obsáhlý příspěvek. Uzávěrka byla 30. května 2014 a první číslo mělo vyjít kolem 20. června 2014. Vzhledem k tomu, že jiné příspěvky (hlavně ty slíbené) až do 10. srpna 2014 nedorazily, tak celý projekt prozatím balím.

Josef Rouš